

8 Løsladelse

Drengene fra Churchill-klubben havde fået forskellige straffe, så de blev ikke løsladt samtidig.

I slutningen af maj 1943 blev de to yngste medlemmer af Churchill-klubben, Helge Milo og Mogens Mikael Thomsen løsladt som de første. De havde afsonet 2/3 af straffen og kunne derfor blive prøveløsladt.

Den 18. september 1943 blev Eigil Frederiksen og Mogens Fjellerup løsladt og senere på året blev Uffe Darket løsladt.

Efter to års fængselsstraf blev brødrene Jens og Knud Pedersen prøveløsladt i foråret 1944.

Hermed var de yngre medlemmer af Churchill-klubben blevet løsladt, mens det lykkedes de to medlemmer af Brønderslev-afdelingen at flygte fra fængslet i slutningen af 1944.

Drengene var selvfølgelig glade for at komme hjem igen. De ville gerne deltage i sabotagearbejde, men i mellemtiden havde modstandsbevægelsen forandret sig meget.

Da Churchill-klubben lavede deres aktioner havde det været mere uskyldigt og spontant, så det kunne være svært for dem at finde sig til rette i de nye modstandsgrupper.

Samtidig havde fængselstiden taget hårdt på dem. De havde forventet, at krigen snart ville være slut og de kunne blive løsladt. Men i stedet havde de måtte sidde i fængsel i lang tid. De havde været meget ene i fængselscellerne og deres liv havde været reguleret og kontrolleret af fængselsvagterne.

I mange år bagefter kom de til at døje med mareridt om natten og de havde svært ved at finde ro. I dag ville man nok mene, at de havde den sygdom, der hedder Post Traumatisk Stress.

Den nye rektor på Aalborg Katedralskole, Hage, var ikke begejstret for at få drengene tilbage på skolen. Han syntes, at deres forbrydelser var alt for store.

Trods rektors modstand kom drengene alligevel tilbage til skolen efter nogle uger og skulle til at finde sig til rette igen.

Mange på skolen forventede, at de stadig lavede sabotagearbejde. Men drengene skulle passe godt på, for de ville være i fare for at få meget alvorlige straffe og måske en dødsdom, hvis de blev fanget igen.

Det var selvfølgelig også med til at gøre dem nervøse og stressede.

En af drengene havde fået nogle ulovlige blade. Han havde ikke lavet sabotage, men alligevel blev han meget skræmt, da tyskerne en dag bankede på døren. Han kravlede ud af vinduet og kom fra en sidebygning med fladt tag videre til nabobygningen.

Han håbede, at der var et skur, han kunne kravle ned på. Han måtte i stedet springe ned, da tyskerne begyndte at skyde efter ham.

Han overlevede heldigvis faldet, men kom slemt til skade med det ene ben.

Han kom på hospitalet, hvor han blev behandlet af tyske læger i officers-uniformer.

Da han senere blev afhørt af tyske Gestapo-folk lod han som om, han var dårlig til tysk. Det gav ham ekstra tid til at tænke over sine svar, mens spørgsmålene blev oversat til dansk. Men det viste sig, at hans forklaring lignende den forklaring, som hans angiver havde.

Han blev overført til et almindeligt dansk hospital efter afhøringerne. Tyskerne mente ikke, at hans "forbrydelse" var særlig alvorlig. Der var en der havde opgivet hans navn som modtager af forbudte blade

og derfor var tyskerne kommet for at afhøre ham. Men da han flygtede, fik man mistanke om at hans forbrydelser var meget større.

Hvis ikke han allerede havde siddet i fængsel og var så påvirket af det, ville han sandsynligvis ikke have flygtet ud af vinduet.

Mogens Fjellerup, der havde været med i Churchill-Klubben, fortæller om at komme tilbage til skolen

(....)

Hjemkomst.

Da jeg kom hjem, gik jeg op for at tale med lektor Hage, som jeg ikke kendte noget til, udover at jeg havde set ham uddele en lussing. Han gik straks over til sagens kerne og sagde, at jeg skulde love ikke at foretage mig noget, der kunde skade skolen. Jeg lovede det, det var måske forkert; men jeg tror ikke, at vi begge forestillede os det samme ved dette.

Så gik tiden, og den gik egentlig lige så langsomt som i fængslet. Det hele var slet ikke, som man havde forestillet sig det, men arbejdet var jo det vigtigste, og det gik udmærket.

Forfra igen.

Så er der i grunden ikke mere at fortælle før jeg igen fik et våben imellem hænderne i begyndelsen af 45. Det var egentlig ikke nogen ubehagelig fornemmelse. Det hele var dog anderledes. Der var ikke mere noget tilfældigt eventyrlystent præg over grupperne. Tiden havde hærdet alt, og jeg, der var sprunget fra begyndelsen til slutningen, kunde tydeligt mærke det.

Beskrivelse fra Mogens Fjellerup dateret den 31. juli, som opbevares på Aalborg Katedralskole.

Da drengene kom tilbage til skolen klarede de sig godt. De havde fået god undervisning i fængsel og lektierne havde været mere populære end fængselsarbejdet.

Drengene deltog i mange af skolens aktiviteter. Man kan møde deres navne i mange af skolens papirer fra dengang. Nogle af dem deltog ofte i elevforeningen Yduns møder og fester. Knud Pedersen var med i skolens kunstforeninger og lavede ofte udsmykning ved forskellige arrangementer.

Efter befrielsen var de som alle andre meget glade. Historien om deres bedrifter var blevet fortalt mange steder allerede under krigen. Der var blevet andet lavet en amerikansk tegneserie om the "Boy Saboteurs". Nu kunne man skrive og tale begejstret om de friske drenge fra Aalborg, der på egen hånd havde startet modstandskampen i Danmark.

En af initiativtagerne til Churchill-klubben, Knud Pedersen, skrev i løbet af ganske få uger efter befrielsen en bog om Churchill-klubben. Den blev læst af mange børn og unge i Danmark i årene fremover som en spændende drengbog.

I 1950 fik drengene lejlighed til at møde Churchill, som klubben var navngivet efter. Ved denne lejlighed mødtes drengene igen, men ellers så de sjældent hinanden.

I 1991 kom filmen og bogen "Drengene fra Sct. Petri", som er inspireret af Churchill-klubbens historie. Der er dog mange ting, der adskiller filmens sabotagegruppe fra virkelighedens historie.

Knud Pedersen fortæller om livet efter fængselstiden

Hos de andre lærere havde man også indtryk af, at de regnede med, at jeg var i arbejde igen. De sad på spring, når der var risiko for tysk razzia og ville anvise mig steder, hvor jeg kunne gå hen og skjule mig. Ingen af dem syntes klar over, at jeg tværtimod var spærret ude fra modstandsarbejdet, at jeg virkelig bare var skoledreng, endog mere passiv end nogen af de andre.

Efter skoletid mødtes jeg meget tit med gamle medlemmer af Churchill-klubben. Vi var nu på fredeligere fod med hinanden, efter at vi den lange tid i statsfængslet havde været tvunget til at omgås hinanden hver dag med de småkævlere det medførte. Altid drejede jeg samtalen ind på, hvad man kunne gøre for at komme ind i organiseret modstandsarbejde, og altid fortalte de mig hovedrystende, at der var intet at gøre. Jeg tog en beslutning og sagde til mine kammerater, at jeg ville starte igen for mig selv. De sprang op og erklærede, at jeg overhovedet intet kendskab havde til vilkårene i dag. Det ville være det rene galskab at starte nu, hvor en organiseret modstandsbevægelse arbejdede meget effektivt og under streng disciplin. Vi var blot amatører i forhold til de professionelle soldater, der levede under jorden i Danmarks modstandsbevægelse

Knud Pedersen. Bogen om Churchill-Klubben, 2005, side 298-299

4. maj 1946 blev der på Aalborg Katedralskole afsløret en mindeplade for tidligere elever, der havde mistet livet i kamp med tyskerne under krigen. Der blev holdt taler, hvor man roste de mange aktive modstandsfolk på Aalborg Katedralskole.

En lærer, der selv havde været med i modstandskampen, taler om Churchill-klubben og de andre aktive på skolen

"Drengene fra Churchillklubben begyndte, som nogle af de første, det stykke arbejde, der måtte gøres. Jeg tilstår, at jeg, den Dag de blev taget, måtte indrømme over for mig selv: Ja, de gjorde det, som vi andre, vi ældre, ikke turde gøre.

Disse drenge viste vejen, og mange af deres kammerater, både drenge og piger, fulgte efter i den følgende tid og ydede deres indsats på den ene eller den anden måde. Naturligvis kunde alle ikke være aktivt med, men hos alle mærkede man en sammenholdets og offerviljens ånd, enten det nu gjaldt at hjælpe en kammerat, der var kommet i bekneb, eller, helt eller delvis af lommepengene, at yde et bidrag til de norske kammerater."

Vore Elever gjorde det, som de ganske enkelt og instinktmæssigt følte var det rette, gjorde det uden at skele efter, om det nu kunde betale sig, uden hensyn til om de derfor måtte vente et år længere med at sætte den hvide hue på hovedet eller derved udsatte sig for at falde i klørerne på Gestapo.

citater fra årsskrift: Aalborg Katedralskole 1945-46, side 39-40

Da befrielsen kom, kunne man begynde at feste igen.

Her er et foto fra en af barerne til julefesten i 1945.

Knud Pedersen fra Churchill-klubben havde udsmykket en af barerne

Arbejdsopgaver

1. **Hvordan havde fængselsstraffen påvirket drengene fra Churchill-klubben?**
2. **Hvilke problemer var der for Churchill-drengene med at deltage i sabotagearbejde, da de kom hjem fra fængslet?**
3. **Hvorfor tror du, at Churchill-klubbens historie har inspireret både til bøger, tegneserie og film?**
4. **Hvordan mener du, at man bedst kan fortælle Churchill-klubbens historie?**
5. **Del klassen op så hver anden tager opgave A og hver anden tager opgave B. En elev med opgave A skal efterfølgende tale med en elev med opgave B.**
 - A. **Forestil dig, at du går i klasse med en fra Churchill-klubben, der lige er kommet hjem fra fængslet. Hvad siger du til ham og hvad spørger du ham om?**
 - B. **Forestil dig, at du er medlem af Churchill-klubben og lige er kommet hjem fra fængslet. Hvad fortæller du din skolekammerat?**